

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Česká společnost na počátku normalizace

Autor práce: Michal Fejtl

Jméno vedoucího: PhDr. Jan Bureš, Ph.D., Ústav politologie FFUK

Hodnocení:

Kolega Fejtl předložil bakalářskou práci na téma počátků normalizace v Československu. V první části slibuje analyzovat vliv ideologie normalizačního režimu na českou společnost. Druhá část je pak věnována – jak sám autor píše – sociální politice státu. Vychází zde přitom z teze, že pakliže režim nebyl schopen zaujmout veřejnost argumenty ideologickými, spoléhal se na sílu hodnot materiálních. Konečně pak třetí část Fejtlovy práce slibuje zabývat se charakterem represí, zejména v počátcích normalizačního režimu. Text práce není obsahově zcela vyvážen, neboť problematice sociální (materiální podstatě normalizačního režimu) je věnováno celkem 28, čili více než polovina stran celého textu.

V části věnované roli ideologie je Fejtlovi základem jeho analýzy text Poučení z krizového vývoje. Autor sice podrobně popisuje obsah tohoto textu, ale k samotné analýze jeho významu, natož pak jeho reálné aplikace v praxi či důsledků, které tento text měl pro sebeidentifikaci režimu, se již autor nedostal.

Nabízí se zde otázka, proč autor, chtěl –li alespoň nějak podrobněji pochopit význam režimní rétoriky, ideologie či symboliky, nevyužil např. alespoň Havlova textu Moc bezmocných, v němž je tato problematika zajímavě rozebírána.

Třetí a nerozsáhlejší kapitola Fejtlovy práce je věnována ekonomickým otázkám, jež ovšem autor v názvu kapitoly poněkud nepochopitelně zužuje pouze na problematiku sociální. Tato kapitola představuje především podrobný popis celé řady aspektů ekonomické a sociální politiky normalizačního režimu, zejména v 70. letech. Autor se věnuje postupně několika hlavním oblastem, a to: mateřství a školství, mzdové a (opět) sociální politice státu, dostupnosti či nedostupnosti a kvalitě spotřebního zboží, bytové problematice, zdravotnictví, ale také kultuře. Tato největší část práce však vlastně říká jen velmi málo o tom, co si autor v úvodu své práce vytkl za cíl – tedy snahu pochopit vztah občanů vůči režimu a jeho případné proměny. Celá kapitola je především podrobným přepisem mnoha detailních informací o stavu hospodářství z různých statických ročenek či nověji vydaných prací z oblasti hospodářských a sociální dějin období normalizace (Rákosník, Jehová). Za cenné je možno považovat informace vytěžené archivním výzkumem, které autor prováděl v archivních fondech ÚV KSČ. Nicméně bohužel ani tato část nepřináší pokus o syntézu načerpaných poznatků, a je tak spíše přehledem, který by vhodně zapadal do práce o ekonomických a sociálních dějinách raně normalizačního Československa.

Čtvrtá část Fejtlovy práce je pokusem o analýzu represivních opatření, ke kterým se normalizační režim zejména v prvních letech uchýlil. Zde se autor opět věnuje především popisu statických údajů o počtu soudních procesů, rozsudků a výše trestů za opoziční činnost. Naopak zde například vůbec nezmiňuje různé pokusy o organizovanou opoziční činnost, ke kterým na počátku normalizačního období došlo. Nicméně již po necelých dvou stranách „analýzy“ tohoto problému autor volně navazuje o volbách v roce 1971. Závěr práce, čítající necelé dvě strany (!) je pak více méně vyplněn konstatováním, že čs. normalizačnímu režimu se po srpnu 1968 nepodařilo přijmout tzv. teorii konvergence britského teoretika R. Mishra (na kterou ovšem autor odkazuje zprostředkovaně přes Rákosníkovu práci).

Práce obsahuje mnohé nepřesnosti, zkreslení či přímo věcné chyby (například autor v podstatě v celé práci používá pro normalizační režim označení „totalitární“, což je vzhledem k povaze tohoto režimu zjevně chybné označení).

Práce je také plná stylistických a gramatických chyb, jazyk práce je více než strohý (často velmi úsečné věty, jež nejsou schopny vystihnout hlubší myšlenku); místy je text nesrozumitelný (str.11: „text v zásadě obviňuje názory v lidech, než je samotné.“). Celkový odborná úroveň práce je velmi nízká, autor často spoléhá více na vlastní intuici, než na odbornou analýzu. I z výše uvedených důvodů navrhuji práci hodnotit jako **dobrou**.

V Praze, dne 14.6. 2011

.....

PhDr. Jan Bureš, Ph.D.